

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 109/2021-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Jany Laššákovej v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátka kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ spoločnosti JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 10Csp/92/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. novembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 10Csp/92/2017. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie týchto jeho základných práv, prikáže okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov a prizná mu finančné zadostučinenie 2 238 eur a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ sa v napadnutom konaní žalobou doručенou okresnému súdu 31. októbra 2017 domáhal voči žalovanému (Všeobecná úverová banka, a. s.) určenia, že (i) úverová zmluva „Flexipôžička“ z 18. augusta 2015 uzatvorená medzi sťažovateľom a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov, (ii) žalobca je povinný z 57. splátky zaplatiť len 6,51 eur, (iii) žalobca nie je povinný zaplatiť splátky 58 až 108, (iv) zmluvná podmienka „poplatok za poskytnutie úveru 36,40 Eur“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, (v) zmluvná podmienka „rozhodcovská

doložka“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V priebehu konania zobral žalobca žalobu v časti /výroky ii) a iii)/ späť a žiadal konanie v tejto časti zastaviť.

3. Okresný súd po podaní žaloby priebežne doručoval vyjadrenia strán, pričom posledná výzva súdu na vyjadrenie (dupliku) bola odoslaná žalovanému 7. júna 2018 s tým, že súd určil žalovanému lehotu na vyjadrenie 15 dní. Žalovaný dupliku v lehote určenej súdom (do 26. júla 2018) nezaslal, žalovaný však neskôr doručil súdu tri podania (3. júna 2019, 12. augusta 2019 a 26. novembra 2019), v ktorých súdu zaslal aktuálne rozhodnutia rôznych krajských súdov v obdobných spotrebiteľských sporoch proti žalovanému, v ktorých rôznych žalobcov rovnako zastupoval právny zástupca sťažovateľa.

4. Následne súd predvolaním z 9. decembra 2019 predvolal strany na pojednávanie nariadené na 19. február 2020. Vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľa na tomto pojednávaní trval na vykonaní dokazovania rozhodnutiami Slovenskej obchodnej inšpekcie, súd pojednávanie odročil na 13. máj 2020 pre účely zabezpečenia týchto dôkazov. Súd následne dôkazy zabezpečil a 4. marca 2020 oznámil stranám, že dôkazy sú v súdnom spise k dispozícii na nahliadnutie.

5. Pojednávanie nariadené na 13. máj 2020 bolo z dôvodu prevencie šírenia COVID-19 zrušené a súd obratom nariadil nový termín pojednávania na 5. október 2020. Žalobca svoju neúčast' na tomto pojednávaní ospravedlnil hospodárnosťou a účelnosťou civilného súdneho konania a súhlasil s rozhodnutím veci v jeho neprítomnosti.

6. Na pojednávaní 5. októbra 2020 súd vyniesol rozsudok, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ podal po vynesení rozsudku okresného súdu ústavnú sťažnosť, ktorou namieta zbytočné priet'ahy v konaní na súde prvej inštancie. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti a jej doplnení rozsiahlo uvádza, v čom spočíva naplnenie predpokladov prípustnosti ústavnej sťažnosti a v čom vidí splnenie predpokladov na vyslovenie porušenia práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov, poukazujúc na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“).

8. Sťažovateľ poukazuje na jednotlivé skutočnosti, ktoré sú rozhodné pre posúdenie priet'ahov:

8.1. K právnej a faktickej zložitosti uvádza, že vo vzťahu k predmetu konania ide o úplne bežnú agendu všeobecných súdov s tým, že v tomto konaní ide o posúdenie výlučne právnych otázok.

8.2. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa je toho názoru, že sťažovateľ je v konaní plne súčinný a priet'ahy nemožno pripísať jeho správaniu.

8.3. K postupu samotného súdu uvádza, že kratšie priet'ahy nemusia ešte znamenať vyslovenie zbytočných priet'ahov s tým, že za akceptovateľné možno považovať obdobie maximálne troch mesiacov, poukazujúc na rozhodnutia ústavného súdu č. k. II. ÚS 21/01 a č. k. III. ÚS 30/03. Tiež, poukazujúc na ustálenú judikatúru ústavného súdu (ktorú nekonkretizoval), uvádza, že za priet'ah možno s prihliadnutím na ďalšie okolnosti a osobitosti prejednáwanej veci považovať situáciu, ak vo veci nebol vykonaný žiaden úkon po dobu dlhšiu ako 10 mesiacov. Podľa sťažovateľa teda možno bez pochyb konštatovať, že postupom okresného súdu došlo

k zbytočným priet'ahom.

8.4. Vo vzťahu k významu sporu pre s'ťažovateľa uvádza, že predmetné konanie má pre neho osobitný význam, pretože ak súd určí, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, s'ťažovateľ je následne povinný vrátiť žalovanému len požičanú istinu bez akýchkoľvek poplatkov a úrokov, a ak konanie trvá dlho, existuje riziko, že s'ťažovateľ uhradí dodávateľovi viac, v dôsledku čoho by musel s'ťažovateľ iniciovať ďalšie súdne konanie pre účely vydania bezdôvodného obohatenia. S'ťažovateľ tiež uvádza, že pomalou činnosťou súd neprímerane zaťažuje s'ťažovateľa, keďže právne zastúpenie si vyžaduje značné finančné náklady. Túto kauzalitu s'ťažovateľ ďalej nevysvetlil.

9. S'ťažovateľ žiada, okrem vyslovenia porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, aj vydanie príkazu konať bez zbytočných priet'ahov. Tiež žiada zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 2 238 eur a náhradu trov konania. Pri odôvodnení výšky finančného zadost'učinenia s'ťažovateľ opiera svoj výpočet o rozhodnutia ESLP, avšak primárne vychádza najmä zo stanoviska občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. Cpjn 206/2010 z 13. 4. 2011. Pri výpočte finančného zadost'učinenia zohľadnil infláciu s odôvodnením, že stanovisko bolo prijaté pred zhruba deviatimi rokmi. Tiež pri jeho určení zvýšil vypočítanú sumu o 50 %, aby bol zachovaný vzťah primeranosti medzi utrpenou ujmom a odškodnením, a o 20 % za to, že na priet'ahoch sa s'ťažovateľ nepričinil. Pri náhrade trov konania žiada uhradiť trovy konania za 4 úkony právnej služby, a to za prípravu a prevzatie zastúpenia, vypracovanie rozboru pre klienta o posúdení opodstatnenosti podania ústavnej s'ťažnosti, za poradu s klientom pre účely odsúhlasenia finálnej verzie ústavnej s'ťažnosti a za písomné podanie ústavnej s'ťažnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej s'ťažnosti

10. Pri rozhodovaní o s'ťažnostiach pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote ústavný súd vychádza z toho, že ich účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom k odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/20). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu: právnu a faktickú zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu a jeho význam pre s'ťažovateľa (II. ÚS 32/02).

11. Vo vzťahu k zložitosti veci ústavný súd uvádza, že predmetom konania je určenie viacerých sporných skutočností, resp. práv, a to určenie, že zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru je bezúročná a bez poplatkov, a určenie, že žalobcom označené zmluvné podmienky sú neplatné. Vzhľadom na to, že s'ťažovateľ zbral žalobu späť v časti pôvodne požadovaných výrokov o určení rozsahu splátok, súd o nich nerozhodoval. Možno konštatovať, že vec sama osebe nie je skutkovo zložitá. Ohľadom skutkového stavu nebol medzi stranami zásadný rozpor. Rovnako možno konštatovať, že posudzovanie bezúročnosti a bezpoplatkovosti a určovanie neplatnosti zmluvných podmienok tvorí bežnú agendu v rozhodovacej praxi slovenských súdov. Vec, v ktorej s'ťažovateľ namieta priet'ahy, je však o niečo zložitejšia, pretože súd sa musel oboznámiť a vysporiadať s rozsiahlou argumentáciou s'ťažovateľa, ako aj reakciou žalovaného na ňu. Len samotná žaloba má

18 strán, replika má 21 strán a spolu s prílohami k nej má replika rozsah 112 strán (č. 1. 102 – 214 súdneho spisu). Pomerne rozsiahlu argumentáciu predostrel aj žalovaný. Ku dňu vydania rozsudku okresného súdu vo veci samej mal spis 441 strán. Sťažovateľ poukazoval nielen na množstvo slovenských súdnych rozhodnutí, ale aj na nemecké súdne rozhodnutia a na rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie. Vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Cdo/146/2017, ktoré bolo prijaté v priebehu súdneho konania 22. februára 2018, vznáša vlastnú polemiku a protiargumenty. Rozsiahlosť argumentácie a otvorenie viacerých právnych otázok tak prispieva k tomu, že spor sa stáva zložitejším. Napokon skutočnosť, že ide o zložitú vec, vyplýva výslovne aj z vyčíslenia náhrady trov konania vypracovanú právny zástupcom sťažovateľa (č. 1. 11 – 12), v ktorej je potreba porád s klientom (sťažovateľom) odôvodnená práve právnou zložitou sporu, pričom sťažovateľ len do podania žaloby absolvoval kvôli zložitosti veci dve takéto porady.

12. Z uvedených skutočností možno uzavrieť, že nešlo o jednoduchý, triviálny spor, ale o spor s rozsiahlou právnou argumentáciou, s ktorou sa súd musel oboznámiť a vysporiadať, na čo potrebuje určitý časový priestor. Tým sa spor stal zložitejším. Navyše, v predmetnom spore nešlo o taký spor, ktorý sa z pohľadu judikatúry ESLP alebo ústavného súdu považuje za spor, ktorý si v ohľade času primeraného na prejednanie vyžaduje osobitnú starostlivosť, napr. občiansky stav a spôsobilosť osôb (Bock proti Nemecku, rozsudok z 29. 3. 1989, Laino proti Taliansku, rozsudok z 18. 2. 1999], zverenie dieťaťa do starostlivosti (Hokkanen proti Fínsku, rozsudok z 23. 9. 1994, Niederböster proti Nemecku, rozsudok z 27. 2. 2003, III. ÚS 351/2014, III. ÚS 181/2011), pracovnoprávne spory (Vocaturu proti Taliansku, rozsudok z 24. 5. 1991, I. ÚS 345/2014) a pod.

13. Čo sa týka správania sťažovateľa, ústavný súd už poukázal na rozsiahlosť jeho podaní a príloh. V takomto prípade musí strana počítať s tým, že súd sa musí s celou argumentáciou a dôkazmi vysporiadať. Sťažovateľ v podaniach poukazoval na rôzne právne otázky, napr. nepoužiteľnosť právneho záveru rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia c/a Klára Bíróová, poukazujúc na problematiku priameho a nepriameho účinku smerníc, tiež na riziko sankcií voči Slovenskej republike, vyjadril svoj nesúhlas so stanoviskom Národnej banky Slovenska a ďalšie. Za týchto okolností potom treba pripustiť, že nastolením akejkoľvek ďalšej právnej otázky sa zložitnosť právneho sporu prehĺbuje, a aj keď ide o bežnú agendu všeobecných súdov, môže ísť o agendu v konečnom dôsledku zložitú. Právny zástupca sťažovateľa pritom na pojednávaní nevyužil priestor, aby poukázal na význam tejto argumentácie a argumentoval len základne. V tejto súvislosti treba zároveň uviesť, že niektoré časti podaní boli samoučelné (napr. „Úvodné zhrnutie“ v replike, ktoré má 5 strán) a niektoré časti sa dali vyjadriť vecnejšie. Je povinnosťou advokáta vyjadrovať sa vecne a stručne. Ide o umenie, ktoré advokát musí ovládať, inak sám vystavuje svojho klienta zdĺhavejšiemu prejednaniu jeho veci. Ak sú podania rozsiahle, potom musí advokát počítať s tým, že konanie sa vzhľadom na rozsah jednotlivých podaní predĺži. Pre úplnosť ústavný súd pripomína, že podľa starších právnych úprav boli rozvláčne podania sankcionované [§ 49 zákona č. 113/1895 ř.z. o soudním řízení v občanských rozepřích právních (civilní řád soudní)]. Ústavný súd prirodzene rešpektuje, ak je podanie rozsiahle z dôvodu, že obsahuje skutkovo a právne zložitú argumentáciu. Na požiadavke vecnosti a stručnosti to však nič nemení.

14. Len na okraj ústavný súd uvádza, že istú rozvláčnosť textu badá aj v podanej ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ napríklad určité tvrdenia uvádza duplicitne (napr. význam sporu pre sťažovateľa na s. 9, aj na s. 13, zložitosť sporu na s. 9 a 11), určité kapitoly sa obsahovo prelínajú alebo veľmi rozsiahlo popisujú obsah v nich uvedený [napr. časti I. „Úvod“, II. „Právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky konať a rozhodnúť o podanej ústavnej sťažnosti“, IV. „Vyčerpanie právnych prostriedkov“, VI. „Namietané porušenie základných práv a slobôd“, VII. „Účel práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“, X. „Ústavno-právne kritériá ochrany práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (body 60 – 64 a 65 – 70) a IX. „Skutočnosti preukazujúce, že podaná ústavná sťažnosť je dôvodná“]. Kapitola XI „Skutočnosti preukazujúce, že podaná ústavná sťažnosť je dôvodná“ nemá vecný význam. Naopak, rekapitulácia skutkového stavu je veľmi stručná a nepresná. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ uvádza len jedno pojednávanie (19. februára 2020) a následne poukazuje až na okamih doručenia rozsudku vo veci samej 16. novembra 2020. Sťažovateľ však neuvádza, že medzitým súd nariadil ďalšie pojednávanie na 13. máj 2020, a to práve kvôli požiadavke právneho zástupcu sťažovateľa na ďalšie dokazovanie. Pojednávanie nariadené na 13. máj 2020 však bolo odročené z objektívnych dôvodov (kvôli prevencii šírenia COVID-19). Sťažovateľ nepoukázal ani na pojednávanie 5. októbra 2020, ktorého sa sťažovateľ ani jeho právny zástupca nezúčastnil a na ktorom súd vydal rozsudok. Potom je preukazovanie aktivity sťažovateľa práve účasťou na pojednávaní 19. februára 2020 (bod 43 ústavnej sťažnosti) nekorektné, pretože na druhom súdnom pojednávaní sa právny zástupca sťažovateľa a ani sťažovateľ nezúčastnil. Navyše, ak by sa sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca zúčastnil druhého pojednávania, mohol sa s rozsudkom oboznámiť už na ňom, t. j. 5. októbra 2020, nie až 16. novembra 2020.

15. Z preskúmaného konania je ďalej zrejmé, že sťažovateľ späťvzatím žaloby menil predmet konania (v rozsahu výroku 2 a 3), pričom dôvodom bola len ich právna nadbytočnosť. S touto skutočnosťou sa súd musel vysporiadať.

16. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa ústavný súd upriamuje pozornosť na zodpovednosť za odročenie pojednávania 19. februára 2020. Zo zápisnice z pojednávania (č. 1. 374) vyplýva, že dôvodom odročenia pojednávania bolo vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa na pojednávaní, že trvá na doplnení dokazovania v zmysle čl. 6 bod II žaloby. Sťažovateľ v tomto bode žaloby žiada súd o vyžiadanie dvoch správnych rozhodnutí Slovenskej obchodnej inšpekcie, týkajúcich sa žalovaného (č. SK0196/99/2012 a SK/0007/99/2009), a to z dôvodu, že sťažovateľ si ich síce od Slovenskej obchodnej inšpekcie vyžiadal sám (spolu s ďalšími rozhodnutiami), avšak práve tieto dve rozhodnutia Slovenská obchodná inšpekcia zrejme omylom nezaslala, aj keď ich v zozname vyžiadanych a priložených rozhodnutí uvádza. Ak by teda sťažovateľ postupoval hospodárne, zabezpečil by si tieto rozhodnutia sám, dodatočným dopytom o zaslanie opomenutých správnych rozhodnutí, súd by nemusel pojednávanie z toho dôvodu odročiť.

17. Z uvedeného možno uzavrieť, že sťažovateľ sa sám pričínil o to, že konanie trvalo dlhšie, a to najmä tým, že si nezabezpečil rozhodnutia Slovenskej obchodnej inšpekcie, na ktoré sa odvolával, hoci tak mohol urobiť a súd musel v dôsledku tejto skutočnosti odročiť pojednávanie. Zároveň, ak sťažovateľ zvolil cestu rozsiahlych podaní, musí počítať s tým, že súd sa musí s nimi v určitom časovom rámci oboznámiť a vysporiadať.

18. Vo vzťahu k postupu súdu ústavný súd uvádza, že od podania žaloby 31. októbra 2017 súd plynule konal s tým, že výzvu žalovanému na zaslanie dupliky odoslal 7. júna 2018. Lehota na doručenie dupliky žalovanému uplynula 26. júla 2018. Žalovaný v lehote dupliku nezaslal, zaslal súdu až neskôr tri podania, ktoré boli doručené súdu 3. júna 2019, 12. augusta 2019 a 26. novembra 2019. Následne súd 9. decembra 2019 nariadil pojednávanie na 19. február 2020 a potom súd až do vydania rozsudku vo veci samej 5. októbra 2020 plynule konal.

19. Z uvedeného časového rámca vyplýva, že súd v období od 26. júla 2018 (keď uplynula žalovanému lehota na dupliku) do 9. decembra 2019 (nariadenie termínu pojednávania) nevykonal počas obdobia zhruba šiestnástich mesiacov žiadny konkrétny úkon (je potrebné poznamenať, že konajúci sudca nariadil uvedené pojednávanie už 6. septembra 2019, avšak expedované súdom bolo až 9. decembra 2019). Toto obdobie však treba vnímať v kontexte celého prejednávaneho sporu a v kontexte zhodnotenia všetkých kritérií, ktoré ústavný súd pri zbytočných prietahoch zohľadňuje. Ústavný súd teda skúmal, či možno obdobie nevykonania žiadneho procesného úkonu v tomto období považovať za prietahy a či ide o prietahy zbytočné.

20. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06). V kontexte posudzovanej veci je relevantné aj to, že v období nevykonania žiadneho úkonu (16 mesiacov) boli súdu v období medzi 3. júnom 2019 a 26. novembrom 2019 doručené tri podania žalovaného s určitým rozsahom (prílohou týchto podaní bolo šesť aktuálnych súdnych rozhodnutí krajských súdov). Preto je potrebné uviesť, že skutočnosť, že súd nevykonáva žiadne úkony, nemusí nevyhnutne znamenať, že nekoná a vecou sa nezaobera (pozri aj III. ÚS 106/2018). Skutočnosť, že sa súd vecou zaoberal, teda oboznamoval sa s doručenými podaniami, je zrejma aj z toho, že krátko po doručení posledného z nich súd nariadil termín pojednávania. Potom sa za obdobie, keď súd nevykonal žiadny úkon, považuje obdobie zhruba desiatich mesiacov, a to od 26. júla 2018 (uplynutie lehoty na podanie dupliky žalovaným) do 3. júna 2019 (doručenie podania žalovaného). Aj toto obdobie však ústavný súd nemôže vnímať schematicky, pretože aj v rámci tohto obdobia treba počítať s fázou konania, ktorou je príprava na pojednávanie a ktorá nasleduje po zabezpečení vyjadrení k žalobe. V rámci tohto obdobia súd musí mať určitý časový priestor, aby sa so žalobou, vyjadrením a replikou oboznámil, aby vec skutkovo vytriedil a zaoberal sa právnou stránkou veci. Súd je totiž na začiatku pojednávania povinný oboznámiť strany s výsledkami prípravy pojednávania a uviesť, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci (§ 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Preto ústavný súd bral ohľad aj na čas potrebný na prípravu na pojednávanie (III. ÚS 377/09) a tiež zohľadnil to, že išlo len o jedno obdobie nečinnosti. V tomto kontexte treba poukázať aj na judikatúru ústavného súdu v tom smere, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01,

IV. ÚS 513/2020). Ak aj sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukázal na rozhodnutia ústavného súdu a tvrdil, že akceptovateľná nečinnosť môže trvať maximálne tri mesiace, tento záver z ním uvádzaných rozhodnutí nevyplýva. To, či ojedinelá nečinnosť, hoci aj v trvaní desiatich mesiacov, môže byť kvalifikovaná ako zbytočné prietahy, posudzuje ústavný súd v kontexte celej prejednávanej veci. Súd sa preto pre účely komplexného posúdenia prietahov zaoberal aj významom veci pre sťažovateľa.

21. Čo sa týka významu veci pre sťažovateľa, nemožno prisvedčiť sťažovateľovi, že ide o vec s mimoriadnym významom pre jeho ďalšie právne konanie vo vzťahu k žalovanému. Pokiaľ sa sťažovateľ domnieva, že nemá povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky a poplatky a že nemusí plniť z neplatných zmluvných podmienok, môže tak urobiť aj bez súdneho rozhodnutia; požadovaný rozsudok má totiž len deklaratórny účinok. Tieto otázky by mohol potom súd vyriešiť v prípadnom konaní žalovaného voči sťažovateľovi o zaplatenie, ak by vôbec také konanie iniciované bolo. Sťažovateľ teda namiesto jednoduchšieho riešenia vyčkať na podanie žaloby o zaplatenie zo strany žalovaného, ktorá by vyriešila ich vzájomný právny vzťah v celej jeho šírke, vrátane plnenia, zvolil zložitejšiu cestu spojenú s právnym zastúpením.

22. Význam veci pre sťažovateľa je sporný aj s ohľadom na správanie sťažovateľa v konaní. Pokiaľ je vec pre sťažovateľa mimoriadne dôležitá, je otázne, prečo sa sťažovateľ nezúčastnil žiadneho z nariadených pojednávaní, a to aj napriek tomu, že svoj výsluch v žalobe sám navrhol. Právny zástupca sťažovateľa pritom na pojednávaní 19. februára 2020 uviedol, že nevie, z akého dôvodu sa sťažovateľ na pojednávanie nedostavil s tým, že mu sťažovateľ ani neoznámil, že na pojednávanie nepríde. Tiež je otázne, prečo sťažovateľ, ak má vec pre neho mimoriadny význam, nevyužil jednoduché a prístupné prostriedky, ktoré mohli viesť k tomu, aby v jeho veci okresný súd urýchlene konal a rozhodol, napr. žiadosť o nariadenie termínu pojednávania adresovanú konajúcemu sudcovi alebo sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

23. Ak sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že pomalou činnosťou súd neprimerane zaťažuje sťažovateľa, keďže právne zastúpenie si vyžaduje značné finančné náklady, ústavný súd takúto kauzalitu nevidí, a keďže ju sťažovateľ bližšie neodôvodnil, ústavný súd nemôže na tento argument ani hlbšie reagovať. Treba však uviesť, že ide o spor, ktorý si nevyžaduje obligatórne právne zastúpenie.

24. Ústavný súd teda posúdil postup okresného súdu v celej jeho šírke a zaoberal sa jednotlivými zložkami práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Možno uzavrieť, že vec sama osebe síce nebola skutkovo a právne zložitá, avšak rozsiahlosť sťažovateľových podaní a otvorenie rôznych čiastkových právnych otázok jeho zložitost' prehĺbilo a vyžadovalo si rozhodnutie veci v dlhšom časovom horizonte. Správanie sťažovateľa ústavný súd tiež vyhodnotil ako také, ktoré prispelo k predĺženiu konania. Obdobne, aj vo vzťahu k významu veci pre sťažovateľa ústavný súd uzatvára, že aj vzhľadom na správanie sťažovateľa nepovažuje za preukázané, že by sťažovateľ významne utrpel tým, že sa spor rozhodoval určitú dobu. Naopak, zo súdneho spisu skôr vyplýva indiferentný vzťah sťažovateľa k súdnemu konaniu, keďže sa nezúčastnil žiadneho súdneho pojednávania a ani nežiadal o urýchlený postup v konaní. Preto aj ak ústavný súd zistil, že v konaní bolo určité obdobie, keď súd nekonal, to obdobie nevyhodnotil ako obdobie zbytočných prietahov.

25. Pozornosti ústavného súdu neušlo, že sťažovateľ, zastúpený tým istým právnym zástupcom, sa už skoršou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. mája 2020 domáhal vyslovenia porušenia označených práv postupom okresného súdu v predmetnom konaní. Ústavný súd túto ústavnú sťažnosť uznesením č. k. IV. ÚS 276/2020-19 zo 17. júna 2020 pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Sťažovateľ aj napriek tomu 30. novembra 2020 podal túto ústavnú sťažnosť, hoci, ako už bolo uvedené (bod 18), okresný súd od nariadenia pojednávania na 19. február 2020 až do vydania rozsudku vo veci samej 5. októbra 2020 plynule konal.

26. V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými pried'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné pried'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04). Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2021

Peter Molnár
predseda senátu